Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I” terenu położonego w dzielnicy Dąbrówka w Sanoku

Prognoza oddziaływania na środowisko

Krosno 2010/2011r.

Opracowała:
mgr inż. Lucyna Zymyn

Zawartość opracowania

Część opisowa		
	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	3
1.	Informacje wstępne	4
1.1.	Podstawa prawna opracowania prognozy	4
1.2.	Cel i zakres prognozy	4
1.3.	Metodyka opracowania prognozy	5
2.	Informacje o zawartości, głównych celach projektu planu i jego powiązaniach z innymi dokumentami	6
2.1.	Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko dokumentów powiązanych z projektem planu	8
3.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska	8
4.	Analiza i ocena zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu	10
5.	Analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	10
6.	Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	11
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu planu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu	12
8.	Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na: cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniem na te elementy	14
9.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu planu, a w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natyra 2000 oraz integralność tego obszaru	18
10.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu	21
11.	Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	22
12.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	22
13.	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	23
14.	Wnioski	23
15.	Wykorzystane materiały	23
Część kartograficzna		
1.	Załącznik graficzny do prognozy oddziaływania na środowisko	

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana w ramach prac nad projektem Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I".

Od 15 listopada 2008 roku obowiązują nowe przepisy, które m.in. wprowadzają wymóg uzgadniania zakresu prognozy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i powiatowym inspektorem sanitarnym (w przypadku planów miejscowych).

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I", jest poinformowanie uczestników biorących udział w działaniach związanych z zagospodarowaniem przestrzennym tych terenów o skutkach, jakie może spowodować w środowisku realizacja ustaleń przyjętych w projekcie planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano dla obszarów objętych projektem planu z uwzględnieniem powiązań z sąsiednimi terenami.

Obszar objęty projektem planu znajduje się w mieście Sanok w dzielnicy Dąbrówka i obejmuje obszar o pow. 2,28 ha, położony po wschodniej stronie ulicy Marii Konopnickiej pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej od zachodu i północy, ulicą Szczudliki od wschodu i projektowaną ul. Zbiorczą typu „Z" od południa.

Projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I" wprowadza nowe zasad zagospodarowania oraz użytkowania terenów i będą nimi zabudowa mieszkaniowa oraz konieczne ciągi komunikacyjne.

Rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne określone w projekcie planu zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska, niemniej jednak realizacja projektu planu prowadzi do przekształcenia obecnego użytkowania oraz stanu środowiska przyrodniczego. Przekształcenia środowiska są nieuniknione dla każdego rodzaju zainwestowania. Należy zaznaczyć, że tereny objęte projektem planu znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych, oraz część terenu objętego opracowaniem także jest zabudowana.

Ustalenia projektu planu nie naruszają terenów parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, pomników przyrody, obszarów Natura 2000 istniejących (ptasich) oraz projektowanych (siedliskowych).

Tereny objęte projektem planu znajdują się poza terenami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W wyniku przeprowadzonych analiz przewiduje się, że realizacja ustaleń projektu planu spowoduje zmiany i przekształcenia środowiska w terenach przeznaczonych pod realizację nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej oraz komunikacji (droga, ciąg pieszo – jezdny, ciąg pieszy). Największe zmiany nastąpią w czasie realizacji ustaleń projektu planu.

Z przeprowadzonych w prognozie analiz wynika, że nie nastąpi pogorszenie powiązań z innymi obszarami Natura 2000 – projekt nie uszczupla żadnego z terenów obszarów Natura 2000 bezpośrednio stykających się ze sobą, ani nie uszczupla terenów Natura 2000 nie stykających się ze sobą. Tereny objęte projektem planu znajdują się poza obszarami Natura 2000.

Biorąc pod uwagę analizy przeprowadzone w prognozie można stwierdzić, że wprowadzone zmiany nie kwalifikują się do działów wymienionych w art. 33 ust.1

ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.) oraz, że zagospodarowanie terenu jakie wprowadza projekt planu nie powodują znaczących oddziaływań na środowisko skutkujących potrzebą określania kompensacji przyrodniczej (tereny objęte projektem planu znajdują się w granicach miasta Sanoka, poza obszarami Natura 2000 i są przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną), a także nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

1. Informacje wstępne

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana w ramach prac nad projektem Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I".

Od 15 listopada 2008 roku obowiązują nowe przepisy, które m.in. określają zakres prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymóg uzgadniania zakresu prognozy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i powiatowym inspektorem sanitarnym (w przypadku planów miejscowych), w związku z tym został uzgodniony zakres prognozy zarówno z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska jak i powiatowym inspektorem sanitarnym.

1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z art. 51 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227) oraz z zakresem uzgodnionym z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz powiatowym inspektorem sanitarnym.

1.2. Cel i zakres prognozy

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I", jest poinformowanie uczestników biorących udział w działaniach związanych z zagospodarowaniem przestrzennym tych terenów o skutkach, jakie może spowodować w środowisku realizacja ustaleń przyjętych w projekcie planu, oraz przeprowadzenie analiz, które pozwolą na określenie:

- Czy ustalenia projektu planu stwarzają warunki ochrony przed potencjalnymi zanieczyszczeniami?
- Czy w rozwiązaniach planistycznych określono sposoby niezbędne do ograniczania powstających zanieczyszczeń?
- Czy w rozwiązaniach planistycznych w sposób wystarczający zostały zabezpieczone interesy środowiska przyrodniczego i kulturowego w aspekcie zasad zrównoważonego rozwoju?

Prognoza analizuje więc jakie zagospodarowanie zostało określone w projekcie planu i jakie skutki dla środowiska mogą powstać w wyniku realizacji zagospodarowania terenu określonego w projekcie planu. Załącznik graficzny do prognozy został opracowany na mapie w skali projektu planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko opracowano dla obszarów objętych projektem planu z uwzględnieniem powiązań z sąsiednimi terenami.

Istota prognozy zawiera się w ocenie:

- Na ile ustalenia projektu planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości środowiska,
- Na ile ustalenia projektu planu wzbogacą lub odtworzą wartości środowiska,
- W jakim stopniu ustalenia projektu planu będą potęgować ewentualne zagrożenia,
- Czy wystąpią oddziaływania trans graniczne w związku z realizacją ustaleń projektu planu,
- Określenie, zaproponowanie rozwiązań, które ograniczałyby lub zapobiegały ewentualnym negatywnym oddziaływaniom na środowisko.

1.3. Metodyka opracowania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko była opracowywana równocześnie z projektem Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I". Pozwoliło to na wyeliminowanie z projektu planu rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne skutki jakie mogłyby być wywołane realizacją jego ustaleń i oddziaływać negatywnie na środowisko przyrodnicze lub być zagrożeniem dla zdrowia ludzi.

W prognozie zidentyfikowano i oceniono najbardziej prawdopodobne wpływy na komponenty środowiska z uwzględnieniem wpływu na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, krajobraz, zabytki, zasoby materialne etc.

Podczas opracowania prognozy konieczne było przyjęcie metody eksperckiej jak też metody analogii, w której oparto się na podobieństwie zjawisk, bazując na dotychczasowym doświadczeniu autora prognozy, szczególnie w zakresie znajomości konsekwencji dla środowiska jakie mogą powstać w wyniku realizacji proponowanego w projekcie planu zagospodarowania.

Analizy przeprowadzone w prognozie oparto na następujących założeniach:

- Stanem odniesienia jest obecne zagospodarowanie terenów objętych projektem planu,
- Ustalenia zawarte w projekcie planu będą realizowane w bliższej lub dalszej przyszłości (nie będą synchroniczne),
- Nastąpi całkowita realizacja ustaleń projektu planu,
- Stanem docelowym prognozy będzie hipotetyczny stan środowiska po zrealizowaniu ustaleń projektu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I".

Podstawowym źródłem informacji o stanie środowiska było opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby projektu planu oraz raporty o stanie środowiska w województwie podkarpackim, a także wizja w terenie.

Prognozę wykonano dla obszaru objętego projektem planu z uwzględnieniem obszarów pozostających w zasięgu ewentualnego potencjalnego oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń projektu planu.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektu planu i jego powiązaniach z innymi dokumentami

Obszar objęty projektem planu znajduje się w mieście Sanok w dzielnicy Dąbrówka i obejmuje obszar o pow. 2,28 ha, położony po wschodniej stronie ulicy Marii Konopnickiej pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej od zachodu i północy, ulicą Szczudliki od wschodu i projektowaną ul. Zbiorczą typu „Z" od południa.

Projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I" dotyczy wprowadzenia nowych zasad zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Należy zaznaczyć, że tereny objęte projektem planu położone są pomiędzy terenami zabudowanymi, a część jest już zabudowana.

Istniejący stan zagospodarowania terenów objętych projektem planu:

- Tereny rolnicze,
- Tereny zabudowane (zabudowa mieszkaniowa),
- Drogi dojazdowe (wewnętrzne),
- Ciąg pieszy.

Celem projektu planu jest dostosowanie warunków zagospodarowania do aktualnych potrzeb miejscowej ludności, kontynuowanie funkcji terenów bezpośrednio przylegających do terenów objętych projektem planu oraz realizowanie kierunków określonych w dokumentach strategicznych miasta Sanoka.

Z analizy projektu uchwały wynika, że zawartość projektu planu stanowią następujące przeznaczenia terenów:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: **MN1** o pow. 0,07ha, **MN2** o pow. 0,25ha, **MN3** o pow. 0,24ha, **MN4** o pow. 1,00ha, **MN5** o pow. 0,18ha,
- tereny komunikacji – tereny ciągów pieszo – jezdnych: **KP-J1** o pow. 0,09ha,
- tereny komunikacji: tereny dróg wewnętrznych: **1KDW** o pow. 0,45ha,
- tereny komunikacji: ciąg pieszy: **Kx1** o pow. 0,005 ha

Zgodnie z ustaleniami projektu planu w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną będą obowiązywać następujące zakazy:

- lokalizowania przedsięwzięć mogących powodować przekroczenie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody, promieniowania, drgań i hałasu (określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska) oraz przedsięwzięć mogących powodować stałe lub okresowe uciążliwości dla zabudowy wyznaczonej planem i zabudowy sąsiedniej;
- lokalizacji zabudowy zagrodowej;
- podpiwniczania budynków.

Ustalenia projektu planu dopuszczają w granicach terenów MN:

- lokalizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym, jeżeli nie kolidują z innymi ustaleniami planu;
- remonty, przebudowę i rozbudowę istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- skablowanie linii napowietrznych;

- wydzielenie działek o pow. do 0,02ha dla potrzeb realizacji stacji transformatorowych lub innych urządzeń i obiektów związanych z realizacją infrastruktury technicznej;
- zmianę kształtu i wielkości działek w dostosowaniu do ich przeznaczenia i zasad ich kształtowania ustalonych planem;
- remonty, przebudowy, nadbudowy, rozbudowy istniejącej zabudowy, pod warunkiem zachowania parametrów określonych w projekcie planu;
- lokalizację budynków gospodarczych, gospodarczo-garażowych, garaży, miejsc postojowych, wiat, altan, przydomowych oranżerii, zieleni urządzonej, obiektów małej architektury, „oczek wodnych, tarasów (w tym tarasów zadaszonych), podjazdów dla osób niepełnoprawnych, oraz sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej;
- lokalizację zabudowy w odległości 1,5 m od granicy działki sąsiedniej w terenach MN2;
- remonty, przebudowy, nadbudowy istniejącej zabudowy w terenach MN1 – MN3, w obszarze położonym pomiędzy linią zabudowy a linią rozgraniczającą drogi i terenu, na którym budynki te istnieją, pod warunkiem zachowania parametrów określonych w projekcie planu;
- wydzielenie dojazdów do działek bez ich wyznaczania na rysunku planu w terenach MN2.

Głównym celem projektu planu jest dostosowanie zagospodarowania do aktualnych potrzeb miejscowej ludności, kontynuowanie funkcji określonych w terenach sąsiadujących z terenem projektu planu jak też kontynuacja funkcji jaka obowiązuje na części terenu objętego projektem planu oraz wprowadzenie ładu przestrzennego na terenach objętych projektem planu.

Projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I" jest głównie i bezpośrednio powiązany z:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka", uchwalonym uchwałą Rady Miasta Sanoka Nr XV/109/1999 z dnia 29 czerwca 1999r. z późn. zm.
- Strategią rozwoju miasta Sanok,
- Programem ochrony środowiska – w zakresie ochrony wód Program zakłada osiągnięcie m.in. takich celów jak: wdrożenie kompleksowego systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz minimalizację emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych, wiejskich, zaspokojenie zapotrzebowania ludności w wodę pitną odpowiedniej jakości, ochronę wód przed zanieczyszczeniem. W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody założono: ochronę i racjonalne gospodarowania zasobami leśnymi, utrzymanie unikatowych zasobów gminy Na terenie miasta POŚ zakazuje m.in. sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych, odprowadzania jakichkolwiek ścieków do wód gruntowych i powierzchniowych bez wymaganego prawem pozwolenia wodno prawnego i oczyszczenia, lokalizowania obiektów uciążliwych dla środowiska, emisji gazów i pyłów przekraczających dopuszczalne stężenia substancji szkodliwych w powietrzu atmosferycznym.
- Planem gospodarki odpadami na lata 2008 – 2011 – plan ten zakłada m.in. realizację celów odnośnie ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego

wpływu na środowisko. Będą podjęte następujące kierunki działań: wszyscy mieszkańcy zostaną objęci zorganizowaną zbiórką odpadów (będzie wyeliminowane niekontrolowane wprowadzanie odpadów komunalnych do środowiska), podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych, bieżącą likwidację „dzikich" wysypisk.

2.1. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko dokumentów powiązanych z projektem planu

Dokumentem ściśle powiązanym z projektem planu jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Sanok z późn. zm.. Prognoza oddziaływania na środowisko Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok nie była opracowana, ponieważ nie było takich wymogów prawnych. Prognoza oddziaływania na środowisko była opracowana do zmiany Studium, ale zmiana Studium nie obejmowała terenu objętego projektem planu.

Merytorycznie, w swoich treściach prognoza oddziaływania na środowisko powiązana jest głównie z:

- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym opracowanym na potrzeby MPZP „Szczudliki I" w Sanoku,
- Raportami o ochronie środowiska w województwie podkarpackim,
- Projektem MPZP „Szczudliki I".

3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

Analiza i ocena stanu środowiska została przeprowadzona dla następujących elementów środowiska:

Geologia – wg opracowania ekofizjograficznego pod warstwą gleby o miąższości 0,3m występują osady deluwialne wykształcone w postaci glin pylastych, pyłów lub lokalnie piasków pylastych, wilgotnych o konsystencji twardoplastycznej lub zagęszczonych, zalegające do głębokości 1,8-2,3m. Poniżej zalegają wietrzeliny skał fliszowych piaskowców warstw krośnieńskich wykształcone w postaci nieprzemieszczonego rumoszu z domieszką pyłu piaszczystego. Są to grunty średnio spoiste, nieskonsolidowane, wilgotne o konsystencji twardoplastycznej, spełniają wymogi dla gruntów przydatnych do posadowienia zabudowy.

Wody powierzchniowe – przez teren objęty projektem planu nie przepływa żaden ciek powierzchniowy, a wody opadowe spływają w kierunku wschodnim, w stronę bezimiennego potoku, który jest dopływem potoku Płowieckiego, będącego dopływem Sanu.

Wody powodziowe – wg dostępnych informacji teren objęty projektem planu znajduje się poza zasięgiem wód powodziowych, ale mogą pojawić się tak duże i długotrwałe opady deszczu, że część terenu może zostać podtopiona (zastoiska wody, zwłaszcza części, gdzie występują płytko wody podziemne). Do tej pory nie ma opracowania Dyrektora RZGW w Krakowie dot. *studium określającego granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych rzeki San*. Niemniej jednak nie można wykluczyć pojawienia się wody katastrofalnej jakiej jeszcze nie było i wtedy tereny położone najniżej mogą zostać podtopione (może

wystąpić utrudniony spływ wód opadowych, przy długotrwałych, katastrofalnych opadach).

Wody podziemne – warunki hydrologiczne terenu objętego projektem planu są skomplikowane, a w okresach wzmożonego nasilenia mogą występować niewielkiej wydajności sączenia wód śródglinowych na wkładkach gruntów mniej przepuszczalnych.

Teren objęty projektem planu znajduje się w obrębie dwóch głównych zbiorników wód podziemnych tj. Zbiornik nr 430 Dolina Rzeki San i Zbiornik nr 431 Zbiornik Warstw Krosno (Bieszczady).

Gleby – występują tu gleby powstała z osadów deluwialnych stoków Pogórza Bukowskiego i wg wypisów z rejestru gruntów są to gleby klas RIIIa, RIIIb, ŁIV, ŁV, PsIII, PsV, tereny mieszkaniowe, tereny zurbanizowane niezabudowane oraz drogi.

Klimat – region w obrębie, którego znajduje się teren objęty projektem planu charakteryzuje się stosunkowo ostrą zimą, wiosną występują tu duże różnice temperatur, lato najczęściej ma charakter upalny, a jesień jest stosunkowo długa i ciepła. Tereny są dobrze nasłonecznione. Klimat został zaliczony do piętra umiarkowanie ciepłego. Obejmuje partie wierzchowin i grzbietów, gdzie średnie roczne temperatury wahają się 6 do 7 stopnia Celsjusza, okres bezprzymrozkowy trwa ponad 160 dni, suma opadów osiąga 900 – 1000 mm, pokrywa śnieżna zalega przez ponad 85 dni. Cechą charakterystyczną jest mniejsza ilość opadów w zimie, duża u progu lata i jesieni. Występują tu przeciętne warunki topoklimatyczne, powodowane skróconym czasem usłonecznienia, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, wynikającym z ekspozycji terenu. Pogarsza to warunki termiczno – wilgotnościowe i powoduje wydłużony czas zalegania pokrywy śnieżnej, rosy i szronu. warunki termiczne, wilgotnościowe.

Zanieczyszczenie powietrza – wg Stanu środowiska w województwie podkarpackim w latach 1999 – 2008 gmina Sanok została zaliczona do klasy A. W latach 1999 – 2008 stężenia dwutlenku siarki oraz dwutlenku azotu na terenie całego województwa podkarpackiego utrzymywało się poniżej dopuszczalnej normy. Zanieczyszczenia powietrza pyłem w kryterium ochrony zdrowia w 2008 roku było niskie, co pozwoliło na zakwalifikowanie do klasy A, ale w zakresie benzo(a)pirenu w pyle teren strefy krośnieńsko – sanockiej został zaliczony do klasy C (przekroczony poziom docelowy). W 2010 roku wg Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim (WIOŚ, 2011) w kryterium ochrony zdrowia stan jakości powietrza odpowiadał: klasie A – SO_2, NO_2, CO, benzen, arsen, kadm, nikiel, ołów, ozon, klasie C – PM10, PM2.5, benzo(a)piren. Wg kryterium ochrony roślin stan jakości powietrza odpowiadał klasie A – SO_2, tlenki azotu, ozon.

Hałas komunikacyjny i zanieczyszczenia motoryzacyjne – teren objęty opracowaniem znajduje się poza układem komunikacyjnym o dużym natężeniu ruchu, Nie występują tu zanieczyszczenia motoryzacyjne i hałas komunikacyjny. Ruch kołowy odbywa się tu rzadko – dojazd do istniejące zabudowy i do działek. Część odcinka istniejącej drogi jest utwardzona, a część nie.

Zbiorowiska roślinne – naturalne i półnaturalne zbiorowiska roślinne zostały na wskutek przeobrażeń środowiska zastąpione przez zbiorowiska antropogeniczne, ruderalne. Tworzą je zbiorowiska związane z drogami, trawniki. Kilkuletnie odłogowanie użytków zielonych doprowadziło do aneksji gatunków segetalnych, charakterystycznych dla sąsiadujących z terenem objętych projektem planu ogródków działkowych.

Poza zbiorowiskami roślinnymi na terenie objętym projektem planu znajdują się krzewy ozdobne i owocowe oraz drzewa owocowe.

Zwierzęta – w czasie wizji w terenie nie stwierdzono, aby teren objęty projektem zmiany planu stanowił miejsca żerowania, gniazdowania, odpoczynku w czasie migracji – teren objęty projektem planu znajduje się pomiędzy terenami zainwestowanymi, jest pozbawiony drzew, kęp krzewów co nie sprzyja zakładaniu lęgowisk przez zwierzęta, poza tym w okolicznych domach zauważono psy i koty,

Dziedzictwo historyczne – na terenie objętym projektem planu znajduje się stanowisko archeologiczne.

Powiązania funkcjonalne z otoczeniem – powiązania funkcjonalne z otoczeniem są głównie poprzez istniejącą utwardzoną drogę.

4. Analiza i ocena zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu planu

Teren objęty projektem planu jest tylko w części zainwestowany – zabudowa mieszkaniowa. Znajdują się tu odłogowane już pola uprawne. Brak realizacji projektu planu nie spowoduje znaczących zmian w środowisku – grunty będą w dalszym ciągu odłogowane, wąskie paski działek będą utrudniać gospodarowanie, pozostanie pas niezabudowanego terenu pośród terenów już zainwestowanych. Nie będzie realizowany kierunek rozwoju określony w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka.

5. Analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Realizacja niektórych ustaleń projektu planu może wiązać się z niekorzystnymi skutkami dla środowiska. Do trwałych przekształceń środowiska może doprowadzić realizacja przedsięwzięć związanych z realizacją nowych obiektów: zabudowy mieszkaniowej, komunikacji (głównie ciąg pieszo-jezdny).

Zagrożenia wynikające z budowy dróg, ciągów pieszo – jezdnych, elementów komunikacji drogowej związane są przede wszystkim z:

- Emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- Wytwarzaniem drgań oraz hałasu,
- Zajmowaniem gruntów,
- Likwidacją roślinności na trasie przebiegu dróg,
- Powstawaniem ścieków z dróg.

Zagrożenia wynikające z realizacji obiektów zabudowy mieszkaniowej związane są przede wszystkim z:

- Zajmowaniem terenów,
- Likwidacją roślinności w miejscu posadowienia budynków,
- Emisją zanieczyszczeń do powietrza głównie w sezonie grzewczym,
- Wytwarzaniem ścieków,
- Zwiększonym poborem wody.

Elementami środowiska objętymi znaczącym oddziaływaniem są:

- Flora,

- Wody,
- Gleba,
- Powietrze,
- Ludzie,
- Krajobraz.

Przewiduje się, że realizacja ustaleń projektu planu spowoduje zmiany i przekształcenia środowiska w terenach przeznaczonych pod realizację nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej oraz komunikacji (droga, ciąg pieszo – jezdny). Nie przewiduje się zmian w obrębie istniejącego ciągu pieszego. Największe zmiany nastąpią w czasie realizacji ustaleń projektu planu.

6. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Ustalenia projektu planu nie naruszają przestrzennie terenów parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, pomników przyrody, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, istniejących, projektowanych, potencjalnych obszarów Natura 2000.

Analiza zgodności zmian zagospodarowania w odniesieniu do:

- **Walorów krajobrazowych –** w wyniku realizacji ustaleń projektu planu wystąpią zmiany w obecnym krajobrazie. Tereny położone pomiędzy terenami już zainwestowanymi zostaną zabudowane obiektami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie miasta Sanoka. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu zostanie wykształcony nowy „krajobraz kulturowy" o wysokich standardach, nawiązujący charakterem do istniejącego zainwestowania części terenu objętego projektem planu jak i terenów sąsiednich. Projekt planu określa m.in. zasady kształtowania działek budowlanych, warunki zabudowy poszczególnych terenów, zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej, zasady zagospodarowania wynikające z potrzeby ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury. Realizacja ustaleń projektu planu spowoduje podniesienie walorów krajobrazowych terenów objętych projektem planu,
- **Różnorodności biologicznej –** tereny objęte projektem planu to w części tereny rolnicze, i w części tereny zabudowane zabudową mieszkaniową. Nie stwierdzono tu występowania priorytetowych roślin z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i priorytetowych siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
- **Funkcji korytarzy ekologicznych –** tereny objęty projektem planu znajduje się pośród terenów już zainwestowanych i nie przebiegają tu szlaki migracji zwierząt, nie są to tereny miejsc odpoczynku i rozrodu zwierząt, nie ma też wyznaczonych tu korytarzy ekologicznych.

Rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne określone w projekcie planu zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska, niemniej jednak realizacja projektu planu prowadzi do przekształcenia obecnego użytkowania oraz stanu środowiska przyrodniczego. Przekształcenia środowiska są nieuniknione dla każdego rodzaju zainwestowania. Należy zaznaczyć, że tereny objęte projektem planu znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowanych, oraz część terenu objętego opracowaniem także jest zabudowana.

Ustalenia projektu planu nie naruszają terenów parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, pomników przyrody, obszarów Natura 2000 istniejących (ptasich) oraz projektowanych (siedliskowych).

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu planu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Cele ochrony środowiska, w tym cele ochrony przyrody, ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu zostały wykorzystane podczas analiz dotyczących studium. I tak:

- **Dokumenty międzynarodowe:**
  - ✓ Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- **Ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską konwencje:**
  - ✓ Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
  - ✓ Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk,
- **Dokumenty wspólnotowe:**
  - ✓ Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
  - ✓ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- **Dokumenty krajowe:**
  - ✓ Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej przyjęta w 1997 roku zapewnia ochronę środowiska człowieka kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju,
  - ✓ Polityka ekologiczna państwa,
- **Dokumenty regionalne:**
  - ✓ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego.

Należy zaznaczyć, że zapisy dyrektyw, konwencji mają swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym. Projekty planów zagospodarowania przestrzennego muszą być zgodne z obowiązującym prawem, w przeciwnym wypadku z mocy prawa są nieważne.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym stają się wytycznymi, które są uwzględniane w programach wojewódzkich, strategiach wojewódzkich oraz innych opracowaniach studialnych. Cele ochrony środowiska znalazły swoje odzwierciedlenie w projekcie planu, przy czym zostały dostosowane do jego skali i specyfiki.

Głównym celem projektu planu, poza wprowadzeniem ładu przestrzennego, jest:

- dostosowanie warunków zagospodarowania do aktualnych potrzeb miejscowej ludności,
- kontynuowanie funkcji terenów bezpośrednio sąsiadujących z terenami objętymi projektem planu,
- realizowanie kierunków określonych w dokumentach strategicznych oraz wprowadzenie ładu przestrzennego na terenach objętych projektem planu.

Sposoby jak cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu przedstawiono w **tabeli 1**.

Tabela 1. Sposoby uwzględnienia celów ochrony środowiska podczas opracowywania projektu planu.

Lp.	Cele ochrony środowiska	Ustalenia przyjęte w projekcie planu
1.	Ochrona wód i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych	✓ Zaopatrzenie w wodę z wodociągu miejskiego (w oparciu o rozwiązania indywidualne lub grupowe), przy czym istniejące sieci należy dostosować do nowych warunków pracy, ✓ Odprowadzanie i unieszkodliwienie ścieków odbywać się będzie poprzez istniejące lub projektowane przyłącza do kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem do miejskiej oczyszczalni ścieków, ✓ Odprowadzanie wód opadowych: – z terenów dróg – po podczyszczeniu do odbiorników lokalnych lub do kanalizacji deszczowej; – z terenów zabudowy mieszkaniowej (MN) docelowo do miejskiej kanalizacji deszczowej, do czasu wykonania sieci miejskiej dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych do gruntu na terenie własnej działki, w sposób nie powodujący szkody na działkach sąsiednich oraz zanieczyszczenia wód i gleb;
2.	Gospodarka odpadami	✓ Wg projektu planu gospodarka odpadami odbywać się będzie na zasadach przyjętych w mieście;
3.	Ochrona powietrza i klimatu	✓ W zakresie zaopatrzenia w ciepło projekt planu zakłada rozwiązania indywidualne, z zastosowaniem ekologicznych nośników energii lub w oparciu o inne paliwa niepogarszające stanu środowiska,
4.	Ochrona przed hałasem	✓ Ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla terenów MN1 – MN5: maksymalny poziom hałasu, jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
5.	Ochrona powierzchni ziemi	✓ Wprowadzono zasady dotyczące gospodarowania odpadami, oczyszczania ścieków, określono wskaźnik terenów biologicznie czynnych,
6.	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	✓ Ochrona przed polem elektromagnetycznym związanym z obiektami elektroenergetycznymi i telekomunikacyjnymi, zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym ustalenia projektu planu zakładają skablowanie linii napowietrznych, a także dopuszczają możliwość korzystania z indywidualnych źródeł energii elektrycznej jeżeli nie pogorszą stanu środowiska
7.	Ochrona zasobów kopalin	✓ Projekt planu nie obejmuje terenów eksploatacji kopalin,
8.	Różnorodność biologiczna i krajobraz	✓ Wprowadzono zapisy określający wskaźnik terenów biologicznie czynnych na poziomie min. od 35% do 60% powierzchni działki budowlanej,
9.	Ochrona zasobów kulturowych	✓ Na terenie objętym projektem planu nie ma kubaturowych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, ✓ Ustalono ochronę terenów o udokumentowanych wartościach kulturowych tj. terenów stanowiska archeologicznego,

		✓ Dla terenów MN4 i KDW1 w obrębie stanowiska archeologicznego należy stosować zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej.

8. Analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na: cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniem na te elementy

Projekt planu polega na wyznaczeniu terenów:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: MN1 do MN5;
- komunikacji: tereny drogi wewnętrznej: KDW1;
- komunikacji: tereny ciągów pieszo – jezdnych: KP-J1,
- komunikacji: ciąg pieszy:Kx1.

Stopień oddziaływań na środowisko przedsięwzięć określonych w projekcie planu będzie zróżnicowany, przy czym największe zmiany będą występować na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Skutki dla środowiska wynikające z realizacji projektu planu:

Różnorodność biologiczna:

- Likwidacja roślinności w miejscu posadowienia nowych obiektów w fazie budowy,
- Możliwe wprowadzenie gatunków obcych siedliskowo, a często towarzyszących zabudowie mieszkaniowej.

Rodzaj oddziaływania: w miejscu lokalizacji przedsięwzięcia – bezpośrednie, długoterminowe, negatywne.

Ludzie:

Nie przewiduje się znaczącego niekorzystnego oddziaływania na ludzi, na ich zdrowie i życie.

Zwierzęta:

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na zwierzęta

Rośliny:

- Likwidacja roślinności w miejscu posadowienia nowych obiektów, realizacji ciągu pieszo-jezdnego,
- Może dojść do wprowadzenia gatunków obcych siedliskowo, a często towarzyszących zabudowie mieszkaniowej.

Rodzaj oddziaływania: w miejscu lokalizacji obiektów, oraz ciągu pieszo-jezdnego – bezpośrednie, długoterminowe, negatywne.

Wody powierzchniowe i podziemne:

Nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko wodne, jeżeli będą stosowane zasady określone w projekcie planu.

Jakość powietrza:

- Nastąpi wzrost emisji głównie z sezonie grzewczym, ale nie powinno dojść do przekroczenia dopuszczalnych norm.

Rodzaj oddziaływania: bezpośrednie, niekorzystne, długoterminowe zwiększające się w okresie grzewczym, odwracalne,

Powierzchnia ziemi:

- Nastąpi zniszczenie flory w miejscach lokalizacji nowych obiektów, ciągu pieszo-jezdnego,
- Nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej (ciąg pieszo-jezdny, nowopowstające obiekty).

Rodzaj oddziaływania: bezpośrednie, odwracalne, długoterminowe (w miejscu lokalizacji obiektów nieodwracalne),

Krajobraz:

- Tereny wolne od zabudowy zostaną zabudowane, nastąpi wykształcenie nowego krajobrazu kulturowego na terenach w części zabudowanych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej,

Rodzaj oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, odwracalne,

Warunki klimatyczne:

- Może wystąpić pogorszenie mikroklimatu w obrębie terenów objętych projektem planu, zwłaszcza w obrębie nowopowstającej zabudowy,

Rodzaj oddziaływania: bezpośrednie, odwracalne, długoterminowe,

Zasoby naturalne:

Na terenie objętym projektem planu nie będzie prowadzić się eksploatacji surowców mineralnych, tereny te znajdują się poza zasięgiem występowania złóż surowców mineralnych.

Zabytki:

Na terenie objętym projektem planu nie ma obiektów zabytkowych, ale znajduje się tu jedno stanowisko archeologiczne. Nie przewiduje znaczących oddziaływań związanych z realizacją ustaleń projektu planu na zabytki, gdyż projekt planu wprowadza takie zapisy: „w strefie ochrony konserwatorskiej obowiązuje respektowanie przepisów dotyczących ochrony zabytków archeologicznych".

Dobra materialne:

- nie przewiduje się znaczących oddziaływań na dobra materialne, niemniej jednak w przypadku katastrofalnych podtopień w wyniku opadów deszczu jakiej jeszcze nie było może dojść do zniszczenia dóbr materialnych położonych najniżej.

Rodzaj oddziaływania: bezpośrednie, odwracalne, negatywne, krótkoterminowe,

Gleby:

- Nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,
- Nastąpi przemieszanie wierzchniej warstwy gleb,
- Nastąpi degradacja pokrywy glebowej w miejscu prowadzenia robót,

Rodzaj oddziaływania: w miejscu lokalizacji przedsięwzięcia bezpośrednie, długoterminowe, negatywne, nieodwracalne

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii – nie przewiduje się wystąpienia poważnych awarii związanych z realizacją ustaleń planu na terenie objętym projektem planu.

W **tabeli 2** przedstawiono ocenę przewidywanych oddziaływań wszystkich form zagospodarowania terenu, niezależnie od spodziewanego etapu realizacji ustaleń projektu planu.

Tabela 2. Ocena przewidywanych oddziaływań wszystkich form zagospodarowania terenu, niezależnie od spodziewanego etapu realizacji ustaleń projektu planu

Element środowiska	**Formy zagospodarowania terenu**	
	Tereny komunikacji – tereny dróg – **KDW1** oraz tereny ciągów pieszo - jezdnych **KP-J 1,** ciągu pieszego **Kx1**	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN1, MN2, MN3, MN4, MN5**
Różnorodność biologiczna	Pogorszenie warunków, miejscami eliminacja różnorodności biologicznej,	Likwidacja w miejscu lokalizacji obiektów, możliwość wprowadzania gatunków roślin ozdobnych, niedostosowanych do siedliska
Rośliny	Likwidacja w miejscu lokalizacji dróg	Likwidacja w miejscu lokalizacji obiektów, możliwość wprowadzania gatunków roślin ozdobnych, niedostosowanych do siedliska, często towarzyszących zabudowie mieszkaniowej
Zwierzęta	Bez istotnych zmian w stosunku do stanu istniejącego	
Ludzie	Usprawnienie dojazdu do terenów zabudowy mieszkaniowej	Zaspokojenie zwiększonego zapotrzebowania obiekty mieszkaniowe
Wody powierzchniowe i podziemne	Zmniejszenie infiltracji oraz zwiększenie spływu powierzchniowego na utwardzonych drogach	Zmniejszenie infiltracji oraz zwiększenie spływu powierzchniowego
Powietrze	Wzrost emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych, hałasu komunikacyjnego, drgań	Wzrost emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza w sezonie grzewczym
Powierzchnia ziemi	Utwardzenie,	Utwardzenie, a w niektórych przypadkach może pokazać się konieczne wyrównanie terenu pod obiekty
Klimat	Pogorszenie mikroklimatu	Może nastąpić pogorszenie mikroklimatu, zwłaszcza w sezonie grzewczym
Krajobraz	Wykształcenie nowego krajobrazu kulturowego	
Zasoby naturalne	Bez zmian	
Zabytki	Bez zmian. W obrębie istniejącej drogi KDW1 znajduje się stanowisko archeologiczne w związku z tym tereny te podlegają zakazom i nakazom wynikającym z odrębnych przepisów z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury	Tereny MN4 (stanowisko archeologiczne) podlegają zakazom i nakazom wynikającym z odrębnych przepisów z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury
Dobra materialne	Poprawa dostępności terenu objętego projektem planu	Zaspokojenie zwiększonego zapotrzebowania na domy jednorodzinne w pobliżu miejsca pracy

Z przeprowadzonej identyfikacji potencjalnych skutków dla środowiska wynika, że w środowisku nastąpią zmiany, ale nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń projektu planu doszło do przekroczenia dopuszczalnych norm w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu czy zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Analiza wpływu możliwych oddziaływań generowanych przez projekt planu na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu"

Z załącznika graficznego do prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że obszar Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" nie wchodzi swoim zasięgiem na teren objęty projektem planu.

Analiza wpływu możliwych oddziaływań generowanych przez projekt planu na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu"

Celem ochrony obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" jest ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych, wybranych gatunków roślin oraz zwierząt innych

niż ptaki. Występuje tu około 30 gatunków ryb z czego 9 znajduje się w załączniku do II Dyrektywy Siedliskowej. Występuje tu największa populacja kiełba Kesslera, która stanowi 80% populacji tego gatunku w Polsce. Rzeka stanowi też ostoje i miejsce żerowania dla 37 gatunków ptaków, z czego 18 znajduje się w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. San jest też miejscem żerowania bobra europejskiego i wydry umieszczonych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Możliwymi, prawdopodobnymi oddziaływaniami generowanymi przez projekt planu mogą być:

- Hałas, ale w projekcie planu ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla terenów MN1 do MN5: maksymalny poziom hałasu, jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- Niekontrolowany wyciek zanieczyszczeń komunalnych (ścieki bytowe) tylko w przypadku awarii sieci kanalizacyjnej – wg projektu planu odprowadzanie i unieszkodliwienie ścieków: poprzez istniejącą i rozbudowywaną miejską sieć kanalizacji sanitarnej, przy czym istniejące sieci należy dostosować do nowych warunków pracy. Kanalizacja sanitarna w Sanoku jest zakończona oczyszczalnią ścieków.
- Nieodpowiedzialne zachowanie ludzi (np. kłusownictwo, ale nie jest ono zależne od realizacji projektu planu).

Obecnie największym zagrożeniem jest czystość wód rzeki San. Wg raportu WIOŚ wody rzeki San powyżej Leska oraz w Mrzygłodzie (poniżej Sanoka) zostały określone jako wody nieprzydatne do bytowania ryb (WIOŚ 2008).

Powiązania obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" z innymi obszarami Natura 2000:

Obszar Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" PLH180021 ma powiązania z następującymi obszarami Natura 2000:

- **Beskid Niski PLB180002,**
- **„Góry Słonne" PLB180013,**
- **„Sanisko w Bykowcach" PLH180045.**

Z przeprowadzonych analiz wynika, że nie nastąpi pogorszenie powiązań z innymi obszarami Natura 2000 – projekt nie uszczupla żadnego z terenów obszarów Natura 2000 bezpośrednio stykających się ze sobą, ani nie uszczupla terenów Natura 2000 nie stykających się ze sobą. Tereny objęte projektem planu znajdują się poza obszarami Natura 2000.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że wprowadzone zmiany nie kwalifikują się do działów wymienionych w art. 33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.).

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu planu, a w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu dotyczy przeznaczenia terenów pod:

- zabudowę mieszkaniową jednorodzinną: **MN1 do MN5**;
- komunikację: **tereny dróg wewnętrznych: KDW1** (droga istniejąca);
- komunikację: **tereny ciągu pieszo – jezdnego: KP-J1**;
- komunikację: **teren ciągu pieszego: Kx1** (istniejący ciąg pieszy).

W projekcie planu znajdują się zapisy sprzyjające ochronie środowiska, będące jednocześnie rozwiązaniami ograniczającymi negatywne oddziaływanie na środowisko. I tak:

- Wprowadzono zapisy dotyczące uporządkowania gospodarki odpadami,
- % wyznaczono minimalną powierzchnię jaka powinna pozostać biologicznie czynna (różny % dla poszczególnych terenów tj. od 35% do 60%),
- Określono zasady ogrzewania obiektów,
- Określono zasady gospodarki wodno – ściekowej oraz określono zasady odprowadzania wód opadowych,
- Ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla terenów MN1 do MN5: maksymalny poziom hałasu, jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- Wprowadzono zakaz podpiwniczania budynków.

Cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność obszarów Natura 2000:

Tereny objęte projektem planu **znajdują się poza** wyznaczonym Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Góry Słonne", oraz Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu", Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Góry Słonne" (są to obszary znajdujące się najbliżej terenów objętych projektem planu). W **tabeli 3** przedstawiono prognozowane oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

Tabela 3. Prognozowane oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się najbliżej terenów objętych projektem planu

Nazwa obszaru Natura 2000	Cel ochrony	Przedmiot ochrony	Prognozowane oddziaływania
Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków „Góry Słonne" PLB180003,	Zagrożone gatunki ptaków	Występuje tu co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. W okresie lęgowym obszar zasiedla 5 par orła przedniego, 40 – 60 par puszczyka uralskiego, około 40 par orlika krzykliwego oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bocian czarny, bocian biały, orlik grubodzioby, puchacz, sóweczka, derkacz, dzięcioł trójpalczasty, drozd obrożny.	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Rzeka San"	Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych,	Gatunki ryb – występuje tu około 30 gatunków ryb z czego 9 znajduje się w załączniku do II Dyrektywy Siedliskowej.	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot

PLH180021	wybranych gatunków roślin oraz zwierząt innych niż ptaki	Występuje tu największa populacja kiełba Kesslera, która stanowi 80% populacji tego gatunku w Polsce. Rzeka San stanowi też ostoje i miejsce żerowania dla 37 gatunków ptaków, z czego 18 znajduje się w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG. San jest też miejscem żerowania bobra europejskiego i wydry umieszczonych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej	ochrony
Potencjalny Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Góry Słonne" PLH180013	Ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych, wybranych gatunków roślin oraz zwierząt innych niż ptaki	Występuje tu 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Stwierdzono występowanie 5 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG ora 10 gatunków z II jej załącznika. Obszar jest ważny dla zachowania m.in. siedliska 9170 (grądy), a także 9130 i 9180. Rzeki o charakterze naturalnym są m.in. ostoją gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony

Góry Słonne PLB180003 – zagrożenia wymienione w standardowym formularzu danych:

- Transgraniczne i lokalne zanieczyszczenie powietrza,
- Zanieczyszczenie wód,
- Zalesianie terenów otwartych (łąk, pastwisk, torfowisk, bagien),
- Zagęszczanie sieci szlaków zrywkowych i dróg leśnych,
- Naturalna sukcesja roślinności na opuszczonych gruntach rolnych prowadząca do eliminacji terenów otwartych,
- Rabunkowa eksploatacja drzewostanów,
- Bardzo silna presja turystyczno – rekreacyjna,
- Presja osadnicza,
- Lokalizowanie napowietrznych linii energetycznych i urządzeń im towarzyszących.

Góry Słonne PLH180013 – zagrożenia wymienione w standardowym formularzu danych:

- Proces sukcesji zbiorowisk nieleśnych – projekt planu nie obejmuje terenów obszaru Natura 2000 Góry Słonne,
- Nadmierna eksploatacja lasów prywatnych – projekt planu nie obejmuje terenów obszaru Natura 2000 Góry Słonne.

Ustalenia projektu planu nie będą miały znaczącego wpływu na integralność obszarów Natura 2000, ponieważ:

- Projekt planu nie obejmuje obszarów objętych siecią Natura 2000,
- Tereny objęte projektem planu znajdują się w odległości ponad **2km** od obszaru Natura 2000 – „Dorzecze Górnego Sanu" oraz w odległości około **3km** od obszaru Natura 2000 „Góry Słonne" (obszar ptasi oraz siedliskowy). Nie nastąpi

bezpośrednie uszczuplenie siedlisk na obszarach Natura 2000 bezpośrednio związanych z realizacją projektu planu,

- Nie przewiduje się bezpośredniego wzrostu śmiertelności wśród zwierząt chronionych spowodowanego realizacją projektu planu – powstanie zabudowa mieszkaniowa w obrębie miasta w sąsiedztwie terenów już zabudowanych,
- Nie nastąpi fragmentacja siedlisk w obrębie obszarów Natura 2000,
- Nie przewiduje się zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk – tereny objęte projektem planu znajdują się poza obszarami Natura 2000 „Góry Słonne" PLB180003, „Góry Słonne" PLH180013, „Dorzecze Górnego Sanu" PLH180021, a zagospodarowanie obejmuje 2,28ha i dotyczy zabudowy mieszkaniowej z obsługą sieci infrastruktury technicznej w tym z obsługą komunikacyjną,
- Nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń projektu planu doszło do obniżenia się stanu populacji gatunków objętych ochrona na danym obszarze, na mocy Załącznika II dyrektywy 92/43/EWG lub Załącznika I dyrektywy 79/409/EWG, w szczególności jeżeli chodzi o gatunki o znaczeniu priorytetowym,
- Ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla terenów MN1 do MN5: maksymalny poziom hałasu, jak dla zabudowy mieszkaniowej.

Czy na skutek proponowanych zmian zagospodarowania nie nastąpi negatywne oddziaływanie na gatunki lub pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony proponuje się wyznaczenie obszaru Natura „Dorzecze Górnego Sanu"?

Możliwymi negatywnymi oddziaływaniami na gatunki roślin i zwierząt może być nieodpowiedzialne zachowanie człowieka np.:

- Może dojść do nielegalnego łowienia ryb (zagrożenie to będzie występować bez względu na realizację projektu planu),
- Może dojść do dzikiego składowania odpadów (zagrożenie to będzie występować bez względu na realizację projektu planu).

Teren objęty projektem planu znajduje poza obszarem Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" i nie sąsiaduje bezpośrednio z tym obszarem.

Głównymi źródłami zagrożeń zidentyfikowanymi w Formularzu są:

- Zanieczyszczenie wód i ścieki komunalne – ścieki z terenu objętego projektem planu będą systemem kanalizacji sanitarnej odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Sanoku,
- Zaśmiecenie terenu – zagrożenie niezależne od projektu planu,
- Zapora w Myczkowcach i całkowicie odcięta możliwość wędrówki ryb w górę – zagrożenie niezależne od projektu planu,
- Próg na Sanie w Zasławiu utrudniający lub uniemożliwiający wędrówkę ryb w górę rzeki – zagrożenie niezależne od projektu planu,
- Duża śmiertelność ryb spływających w dół i dostających się do turbin elektrowni – zagrożenie niezależne od projektu planu,
- Okresowy, drastyczny spadek ilości wody w Sanie związany z pracami remontowymi w elektrowni – zagrożenie niezależne od projektu planu,

- Nadmierna zabudowa terenów zalewowych, szczególnie przez obiekty turystyczne – zagrożenie niezależne od projektu planu,
- Eksploatacja kruszywa, która powoduje zanikanie kamienistych tarlisk litofilnych gatunków ryb – projekt planu nie obejmuje terenów rzeki San, ani nie przewiduje prowadzenia takiej działalności prowadzenia takiej działalności na terenach objętych projektem planu,
- Rozpowszechnione kłusownictwo – zagrożenie nie jest zależne od realizacji projektu planu,
- Rolnicze wykorzystanie terasy zalewowej – zagrożenie niezależne od projektu planu,

Zagrożenia potencjalne wymienione w SDF

- Regulowanie cieków wodnych – projekt planu nie obejmuje terenów cieków wodnych,
- Wzrost ilości zanieczyszczeń komunalnych – ścieki komunalne z terenu objętego projektem planu systemem kanalizacji sanitarnej będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Sanoku i tam oczyszczane,
- Brak drożności cieków – zagrożenie niezależne od projektu planu.

Czy nie nastąpi pogorszenie integralności obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu" lub jego powiązań z innymi obszarami?

Integralność obszaru – tereny objęte projektem planu znajdują się poza granicami obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu". Jeżeli przez integralność obszaru będziemy rozumieć zachowanie kluczowych procesów, struktur i relacji warunkujących funkcjonowanie lokalnych ekosystemów to integralność obszaru będzie zachowana.

Uzasadnienie:

- Nie nastąpi fragmentacja siedlisk w obrębie obszaru Natura 2000 spowodowana realizacją projektu planu,
- Nie przewiduje się znaczącego wpływu na kluczowe procesy i związki kształtujące strukturę obszaru – tereny objęte projektem planu znajdują się poza granicami obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu",
- Nie przewiduje się zmniejszenia liczebności gatunków kluczowych powodowanych bezpośrednią śmiertelnością związaną z realizacją ustaleń projektu planu,
- Nie przewiduje się takiego zagrożenia spowodowanego realizacją ustaleń projektu planu aby nie był utrzymany właściwy stan ochrony gatunków i siedlisk w granicach obszaru Natura 2000 „Dorzecze Górnego Sanu".

Zagospodarowanie terenu jakie wprowadza projekt planu nie powodują znaczących oddziaływań na środowisko skutkujących potrzebą określania kompensacji przyrodniczej – tereny objęte projektem planu znajdują się poza obszarami Natura 2000 i są przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu

Prognoza oddziaływania na środowisko była opracowywana równocześnie z projektem planu, a autor prognozy współpracował z zespołem projektowym.

Zastosowanie takiego rozwiązania podczas prac planistycznych pozwoliło na uniknięcie potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko, konfliktów przestrzennych oraz doprowadziło do wyboru najbardziej optymalnych rozwiązań.

Projekt planu został opracowany w celu uwzględnienia potrzeb wynikających z rozwoju cywilizacyjnego z uwzględnieniem obowiązujących wymogów prawnych z zakresu ochrony środowiska, uwarunkowań wynikających z aktualnego stanu środowiska, z uwzględnieniem zagrożeń naturalnych i antropogenicznych. Ponadto podjęta uchwała o przystąpieniu do opracowania projektu planu oraz rodzaj zagospodarowania określony w Studium (M4 – obszar zabudowy mieszkaniowej z usługami) z góry zakładają jaki rodzaj zagospodarowania ma być na terenie objętym projektem planu – w tym przypadku zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (z konieczną do obsługi terenu komunikacją).

Biorąc powyższe pod uwagę oraz szczególny rodzaj dokumentu, jakim jest plan zagospodarowania przestrzennego w prognozie nie przedstawia się rozwiązań alternatywnych do ustaleń zawartych w projekcie planu.

11. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Napotkane trudności oraz luki we współczesnej wiedzy to przede wszystkim:

- Brak monitoringu przyrodniczego,
- Brak danych badawczych prowadzonych na poziomie planowania przestrzennego dających podstawę do precyzowania jednoznacznych ocen,
- Brak planów ochrony obszarów Natura 2000.
- Brak sprecyzowanych zasad gospodarowania w obrębie korytarzy ekologicznych – wg dostępnej wiedzy **korytarze ekologiczne** mają stanowić jeszcze jedną **formę ochrony przyrody**, a zasady gospodarowania mają być określone w ustawie. Do tej pory nie ma odpowiednich zapisów ustawowych.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. Ocena aktualności planów zagospodarowania przestrzennego odbywa się co najmniej raz w czasie kadencji. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności planów, a w przypadku uznania ich za nieaktualne w całości lub w części, rada gminy podejmuje uchwałę o zmianie planu miejscowego.

Monitoring przewiduje śledzenie oraz ocenę ilościową i jakościową zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Jako mierniki oceny sukcesu przyjęto poprawę jakości przestrzeni i jakości życia mieszkańców.

Monitorowanie obejmie badanie stanu oraz procesów związanych z:

- realizacją ustaleń projektu planu pod kątem zadań określonych w strategii rozwoju miasta oraz kierunków zagospodarowania przyjętych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Miasta Sanoka,

- bezpośrednich rezultatów osiąganych w obszarze objętym projektem panu poprzez realizację konkretnych inwestycji,
- zmian jakości życia mieszkańców.

Monitoring umożliwi przede wszystkim:

- diagnozowanie stanu zagospodarowania przestrzennego ,
- określenie stopnia realizacji projektu planu,
- wytyczne do uwzględnienia w ewentualnej zmianie planu.

Ocenie efektywności działań na rzecz ochrony środowiska może służyć system pomiarów i ocen stanu środowiska, objęty państwowym monitoringiem środowiska.

13. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku realizacji ustaleń określonych w projekcie planu nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

14. Wnioski

- Ocena potencjalnych oddziaływań ma charakter hipotetyczny ze względu na charakter opracowania dokumentu, jakim jest prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko nie jest raportem o oddziaływaniu na środowisko.
- Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych, a jedynie **przedstawia prawdopodobne skutki**, jakie realizacja zmian przyjętych w studium może mieć na poszczególne elementy środowiska.
- Obszar objęty projektem planu znajduje się w poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym poza wyznaczonymi i projektowanymi obszarami Natura 2000.
- Z przeprowadzonych analiz wynika, że wprowadzone zmiany nie kwalifikują się do działów wymienionych w art. 33 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.).
- Biorąc pod uwagę ustalenia projektu planu, obowiązujące przepisy dotyczące ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem można stwierdzić, że wielkość emisji na omawianym terenie nie powinna naruszyć dopuszczalnych norm.
- Z przeprowadzonych analiz wynika, że nie nastąpi pogorszenie powiązań z innymi obszarami Natura 2000 – projekt planu nie uszczupla terenów obszarów Natura 2000 bezpośrednio stykających się ze sobą, ani nie uszczupla terenów Natura 2000 nie stykających się ze sobą.
- Nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń projektu planu doszło do obniżenia się populacji gatunków objętych ochroną na danym obszarze, na mocy Załącznika II dyrektywy 92/43/EWG lub Załącznika I dyrektywy 79/409/EWG, w szczególności jeżeli chodzi o gatunki o znaczeniu priorytetowym.

15. Wykorzystane materiały

- Projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I" terenu położonego w dzielnicy Dąbrówka w Sanoku.

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sanoka", uchwalonym uchwałą Rady Miasta Sanoka Nr XV/109/1999 z dnia 29 czerwca 1999 r. z późn. zm,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Szczudliki I" w Sanoku,
- Plan Gospodarki Odpadami na lata 2008 – 2011 – Sanok 2008,
- Program ochrony środowiska na lata 2008 – 2011 – Sanok 2008,
- Strategia rozwoju miasta Sanoka – Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego – 2000r.,
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk,
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej przyjęta w 1997 roku zapewnia ochronę środowiska człowieka kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego,
- Stan środowiska w województwie podkarpackim w latach 2000 – 2007 – WIOŚ Rzeszów 2008 rok,
- Oficjalna strona internetowa generalnej dyrekcji ochrony środowiska http://natura2000.gdos.pl/dane